

Vacaturemonitor
Doktersassistenten en
Praktijkondersteuners (POH)
2015-2

17e meting oktober 2015

Opdrachtgever: Stichting Sociaal Fonds Huisartsenzorg (SSFH)

**Willem van der Windt
Ronald Zaalberg**

Utrecht, december 2015

Kiwa Carity is hét kennis- en expertisecentrum in het hart van de zorg. Wij willen de Nederlandse zorgsector optimaal informeren, adviseren en ondersteunen en daarmee bijdragen aan een goede sturing en kwaliteit van de zorg. Uitgangspunten zijn: objectiviteit, gedegenheid, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid.

Kiwa Carity wortelt in de basis en heeft een sterke verbinding met de top van de zorg. Door die unieke sleutelpositie zijn wij bij uitstek in staat om actief bij te dragen aan de ontwikkeling van het landelijke beleid en ontwikkelingen in het veld. Wij ondersteunen onze klanten in hun streven de doeltreffendheid, doelmatigheid, toegankelijkheid en kwaliteit van de zorg te verbeteren.

© Kiwa Carity, Utrecht, juli 2013. Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit werk mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Kiwa Carity.

Publicatie van cijfers en/of tekst uit dit werk als toelichting of ondersteuning bij wetenschappelijke artikelen, boeken of scripties, is toegestaan mits daarbij geen sprake is van commerciële doeleinden en voor zover de bron duidelijk wordt vermeld.

Indien het werk bedoeld is voor openbare publicaties dan mag dat zonder schriftelijke toestemming louter in zijn geheel en zonder enige toevoeging of weglating openbaar gemaakt worden.

® Carity is een wettig gedeponeerd dienst- en warenmerk.

Uitgever

Kiwa Carity
Ptolemaeuslaan 900, 3528 BV Utrecht
Postbus 85200, 3508 AE Utrecht
Telefoon 030 - 2345 678
Fax 030 - 2345 677
info.carity@kiwa.nl

Inhoudsopgave

	Inhoudsopgave	3
1	Samenvatting	5
2	Inleiding	7
3	De opzet van de monitor	9
3.1	De centrale vraag	9
3.2	De deelnemers aan het onderzoek	9
3.3	De respons en representativiteit	11
4	De vacaturegraad	13
4.1	Inleiding	13
4.2	De vacaturegraad bij doktersassistenten	13
4.2.1	De meting van oktober 2015	13
4.2.2	Het absolute aantal vacatures bij doktersassistenten per regio	14
4.2.3	De ontwikkeling van het vacaturepercentage	14
4.3	De vacaturegraad bij praktijkondersteuners	17
4.4	Een vergelijking met andere beroepen	18
5	Het vervullen van vacatures	19
5.1	Inleiding	19
5.2	Doktersassistenten	19
5.2.1	De vervallen vacatures	19
5.3	De Praktijkondersteuners Huisartsen	20
6	Wie vervullen de vacatures?	21
6.1	De doktersassistenten	21
6.2	De praktijkondersteuners-somatiek	23
7	De trend	25
7.1	Bij doktersassistenten	25
7.2	De trend bij POH's	27
Bijlage 1	Vragenlijst	28
Bijlage 2	Uitkomsten in absolute aantallen en FTE's	30

Overzicht van tabellen en figuren:

Tabellen

Tabel 3.1 Het aantal aan de vacaturemeting deelnemende organisaties naar regio meting.....	10
Tabel 3.2 De respons naar categorie respondenten	11
Tabel 4.1 Het percentage vacatures (vacaturegraad) bij doktersassistenten naar soort praktijk en regio oktober 2015.	13
Tabel 4.2 Raming van het aantal werkzame doktersassistenten in de drie huisartsenvoorzieningen en het aantal vacatures in oktober 2015	14
Tabel 4.3 Het regionale vacaturepercentage in de periode 2010-2015 t.o.v. landelijk en de trend daarin	16
Tabel 4.3 De vacaturegraad van praktijkondersteuners somatiek in %	17
Tabel 4.4 De vacaturegraad van praktijkondersteuners ggz in %	18
Tabel 5.1 Het % in de afgelopen vier maanden vervallen vacatures bij doktersassistenten	19
Tabel 5.2 De redenen voor het vervallen van vacatures	20
Tabel 5.3 De reden van het vervallen van een vacature in de afgelopen drie maanden (gebaseerd op vijf metingen) bij POH-somatiek	20
Tabel 6.1 Herkomst van personen op de ingevulde vacature in % (laatste kwartaal)	22
Tabel 6.2 Herkomst van personen op de ingevulde vacature oktober 2015 (in %).....	22
Tabel 6.3 Het percentage door gediplomeerde doktersassistenten vervulde vacatures	23
Tabel 6.4 De herkomst van POH's in % (vijf metingen 2014-15).....	23

Figuren

Figuur 3.1 Het aantal aan de vacaturemeting deelnemende organisaties per regio	10
Figuur 4.1 Het voortschrijdende gemiddelde (op basis van drie metingen) vacaturegraad naar regio in % (a)	15
Figuur 4.2 Het voortschrijdende gemiddelde (op basis van drie metingen) vacaturegraad naar regio in % (b)	15
Figuur 4.3 Het percentage openstaande vacatures per regio per mei 2015 (gebaseerd op voortschrijdend gemiddelde van 3 metingen).....	16
Figuur 6.1 Herkomst van personen op de ingevulde vacature in %	21
Figuur 6.2 De herkomst van POH's in % (vijf metingen)	24
Figuur 7.1 Het percentage vacatures voor doktersassistenten 2010-2015.....	25
Figuur 7.2 Het aantal gediplomeerden en het aantal niet-werkende werkzoekenden	28

1 Samenvatting

De licht dalende trend in het percentage openstaande vacatures bij doktersassistenten van de afgelopen jaren zet zich voort. In oktober 2015 bedroeg het percentage 2,8% (ongeveer 540 vacatures). Doorgaans wordt 2-3% vacatures normaal geacht voor een goed functionerende arbeidsmarkt. Er is dus nauwelijks sprake van een echt tekort aan personeel, wel is er sprake van een enigszins krappe arbeidsmarkt.

Bij praktijkondersteuners huisartsenzorg somatiek (POH) zien we een daling van 6% vacatures in mei 2015 naar 4,3% in oktober 2015. Ook bij POH's-ggz is er sprake van een daling: van 7 naar 3%.

Dit blijkt uit de meting van de Vacaturemonitor Doktersassistenten en Praktijkondersteuners van oktober 2015 waaraan 234 huisartsenpraktijken, huisartsenposten en gezondheidscentra deelnamen. De respons is bij de huisartsenpraktijken helaas teruggelopen naar 7%; bij de huisartsenposten bedroeg deze 26% en bij de gezondheidscentra 14%. De uitkomsten passen echter goed in de trends die we de afgelopen jaren al zagen.

De uitkomsten bij doktersassistenten

Het aantal openstaande vacatures voor doktersassistenten daalde van 630 in mei 2015 naar 540 in oktober 2015. Het percentage vacatures is met 2,8% wel hoger dan het gemiddelde in de zorgsector van 1,2%.

De drie westelijke regio's en oost kennen gemiddeld een hoger vacaturepercentage dan landelijk. Alleen in de regio West is er in de periode 2010-2015 geen sprake van een dalende trend: het niveau blijft relatief hoog. De enige andere regio waar geen sprake is van een dalende trend is Zuidoost, maar deze kent al een ten opzichte van landelijk relatief laag percentage niveau.

Een op de zeven van de in de afgelopen vier maanden openstaande vacatures kwam te vervallen doordat reeds werkzame doktersassistenten hun uren uitbreidden of door de inzet van invalers en waarnemers. Zes van de zeven vervulde vacatures werd door doktersassistenten van buitenaf bezet. 44% was afkomstig van een andere huisartsenvoorziening, 30% kwam vanaf de schoolbanken (18% had eerder bij de nieuwe werkgever stage gelopen), 15% werkte daarvoor bij een andere zorginstelling; 5 % werkte voor indiensttreding niet. Deze laatsten zijn afkomstig uit een groot potentieel niet werkende werkzoekende doktersassistenten ingeschreven bij het UWV. Tussen 2013 en 2014 verdubbelde deze groep bijna, waarschijnlijk vanwege de krimp in werkgelegenheid de intramurale gezondheidszorg. Ook de komende tijd zal de eerstelijnszorg hier nog uit kunnen putten.

Ondanks de wat krappe arbeidsmarkt trok men even vaak als in het verleden een gediplomeerde doktersassistent aan.

De verwachting is dat de komende tijd het aanbod op de arbeidsmarkt van doktersassistenten zich verder verruimt. De instroom in de MBO-opleidingen was in 2011-2014 hoger dan in 2010 en de krimp in werkgelegenheid in de intramurale zorg is nog niet achter de rug, hetgeen betekent dat een deel van de daar werkzame doktersassistenten emplooi zullen zoeken bij de eerste lijnsvoorzieningen.

De uitkomsten bij de praktijkondersteuners

Het percentage openstaande vacatures ligt bij de POH's-(somatiek) met 4,3% hoger dan bij de doktersassistenten (2,8%), maar ruim lager dan bij de vorige meting in mei 2015 (6,0%). Dit wijst op een nog gering tekort: doorgaans wordt immers 2-3% normaal geacht voor een goed functionerende arbeidsmarkt.

De regio's zuidwest en oost laten nog een hoog percentage vacatures zien. De meerderheid van de nieuw aangetrokken POH's is afkomstig van een andere zorginstelling of huisartsenvoorziening.

Bij de POH-ggz is voor de vijfde maal naar vacatures gevraagd. Met 3% is het vacaturepercentage inmiddels lager dan bij POH-somatiek. Dit is een halvering ten opzichte van de voorgaande meting.

Algemeen

Doktersassistenten en POH's wijken steeds minder in hun vacaturecijfers af van de landelijk gemiddelde cijfers die het CBS voor de sector Zorg en Welzijn presenteert. Hoewel de meting van het CBS niet helemaal vergelijkbaar is met die van dit onderzoek, geeft de orde van grootte van het verschil nog wel aan dat de vacatureproblematiek bij doktersassistenten en praktijkondersteuners iets meer dan gemiddeld (op de arbeidsmarkt) speelt.

2 Inleiding

Voor een goed functionerende huisartsvoorziening is ondersteuning essentieel. Doktersassistenten en praktijkondersteuners spelen hierbij een belangrijke rol. Als vacatures van hen niet snel en goed opgevuld kunnen worden komt de huisartsenzorg onder druk te staan.

Deze monitor die meet hoeveel vacatures er zijn en hoeveel er al dan niet vervuld worden geeft een beeld van de reikwijdte van het probleem en inzicht in de situatie op de arbeidsmarkt en de problemen die zich voordoen. Met periodieke metingen heeft men op systematische wijze een permanente vinger aan de pols van de arbeidsmarkt voor doktersassistenten en praktijkondersteuners. De uitkomsten kunnen dan aanleiding zijn om zo nodig verdere stappen te ondernemen.

Bij het door Kiwa Charity (toen nog Prismant geheten) uitgevoerde arbeidsmarktonderzoek naar doktersassistenten (De arbeidsmarkt van doktersassistenten, 2009) werd vastgesteld dat een actuele meting over de situatie op de arbeidsmarkt ontbreekt. In dat rapport wordt het volgende geconcludeerd: 'Een vacaturemeting is onontbeerlijk. Aan de hand van een eenvoudige geregionaliseerde periodieke vacaturemeting is het mogelijk om een goede indicatie van krapte op de arbeidsmarkt te krijgen. De ontwikkeling van de duur dat vacatures open staan geeft een beeld van het toe- of afnemen van de problematiek van de personeelsvoorziening. Zo'n onderzoek kan uitgevoerd worden aan de hand van een beperkt aantal vragen (vergelijkbaar met het CBS onderzoek naar vacatures).'

De opdrachtgever (indertijd het Campagneteam Doktersassistent) van dit onderzoek wilde graag in deze leemte voorzien. Kiwa Charity kreeg daarom opdracht de voorliggende Vacaturemonitor Doktersassistenten uit te werken. Na tien metingen zijn daar ook de praktijkondersteuners aan toegevoegd. Inmiddels is het Campagneteam verbreed naar Campagneteam *Werken in de huisartsenzorg* en is dit onderdeel van de Stichting Sociaal Fonds Huisartsenzorg (SSFH). De meting die nu plaats vond is voor de doktersassistenten inmiddels de zeventiende in de reeks; voor praktijkondersteuners (POH) de zevende. Het betreft inmiddels niet alleen POH's somatiek, maar ook POH's-ggz. Het aantal metingen is inmiddels tot twee per jaar teruggebracht. In 2015 vond de eerste meting per 1 mei plaats, de tweede staat op 1 oktober. Dit zijn gezien de seizoensinvloeden de beste momenten voor twee metingen per jaar.

De opzet van de rapportage is als volgt. In hoofdstuk 3 schetsen wij de opzet van de monitor. In hoofdstuk 4 besteden we aandacht aan de vacaturegraad. De wijze van vervulling van eerdere vacatures komt in hoofdstuk 5 aan de orde. In hoofdstuk 6 laten we zien wie die vacatures vervuld hebben. In hoofdstuk 7 blikken we kort vooruit, maar vergelijken de uitkomsten over de vacatures met gegevens over werkzoekenden. We bekijken de trend in de ontwikkeling van het aantal vacatures en werkzoekenden en verkennen het verwachte aanbod van personeel uit de opleidingen.

Wij danken de deelnemers van de begeleidingscommissie voor hun opbouwende commentaar bij het tot stand komen van deze rapportage. De begeleidingscommissie bestaat uit mevrouw L. Van Amsterdam, mevrouw M. Schuurmans (LHV), E. Zeijlemakers (LHV), mevrouw M. de Gelder (InEen), mevrouw C. de Ridder (NVvPO), de heer K. Gilles (NVDA) en heer I Zuidervaart (SSFH).

3 De opzet van de monitor

In dit hoofdstuk gaan we kort in op de vraagstelling van het onderzoek, de benadering van de deelnemers en de gerealiseerde respons.

3.1 De centrale vraag

De centrale vraag voor deze monitor is:

Welke ontwikkeling zien we bij de vacatures voor doktersassistenten en praktijkondersteuners in de huisartsenzorg?

De volgende (sub)vragen komen daarbij aan de orde te komen:

- *Hoeveel vacatures zijn er op het meetmoment?*
- *Neemt het aantal ten opzichte van eerdere metingen toe of af?*
- *Zijn er regionale verschillen in de aantallen vacatures en de moeite die het kost om ze te vervullen?*
- *Hoe worden de vacatures vervuld?*

Deze Vacaturemonitor is bedoeld om periodiek een antwoord op deze vragen te krijgen.

3.2 De deelnemers aan het onderzoek

De beantwoording van de vragen is op de volgende wijze aangepakt. Twee keer per jaar worden via een Internetvragenlijst zo veel mogelijk huisartsenvoorzieningen (huisartsenpraktijken, huisartsenposten en gezondheidscentra) benaderd en bevroegd. De gestelde vragen zijn te vinden in Bijlage 1.

Om regionale verschillen op de arbeidsmarkt aan te kunnen geven is er voor gekozen om zo veel mogelijk respondenten te benaderen. Aan de respondenten wordt via de Internetvragenlijst een vijftal vragen voorgelegd over vacatures bij doktersassistenten en sinds juni 2013 ook praktijkondersteuners. De invultijd vergt vijf tot tien minuten.

De respondenten zijn afkomstig uit huisartsenpraktijken, huisartsenposten en gezondheidscentra. De gegevens zijn zodanig verwerkt dat ze niet naar individuele praktijken te herleiden zijn. Daarmee is de anonimiteit van de respondenten gewaarborgd.

Bij de rapportage wordt de regio indeling van de LHV aangehouden. De opdrachtgevers zorgden voor een actueel bestand met emailadressen (LHV, huisartsenposten en InEen) en een uitnodigende en stimulerende begeleidende brief namens de opdrachtgevers.

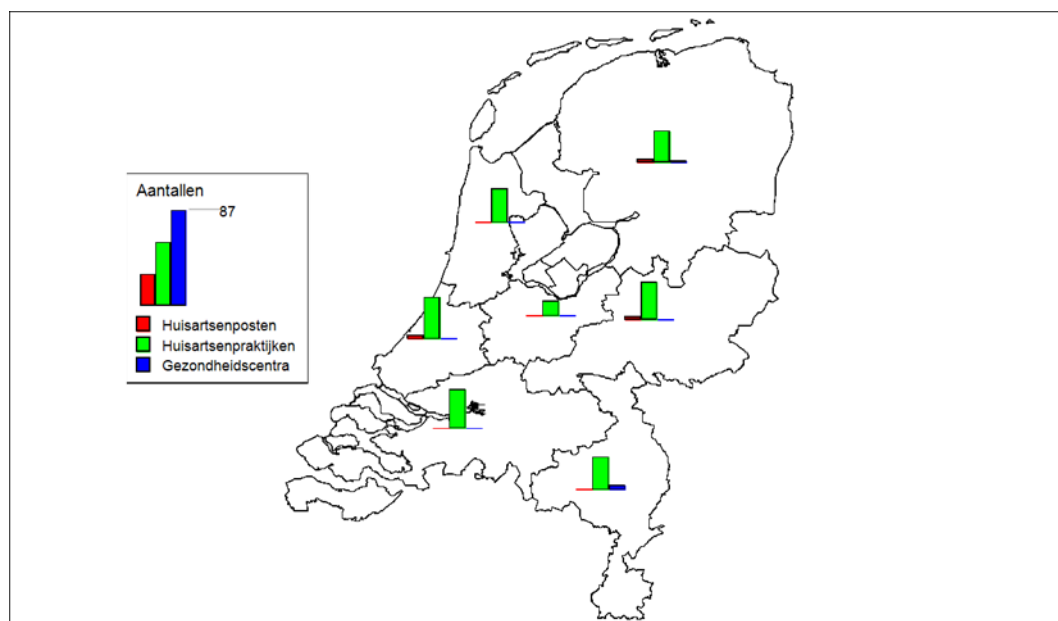
Destijds is met de Werkgroep besloten om jaarlijks drie metingen uit te voeren. Inmiddels is dat teruggebracht tot een tweetal: in mei en oktober. Daarmee wordt voldoende rekening gehouden met seizoensinvloeden. Deze frequentie van meten zorgt er tevens voor dat er in voldoende mate een vinger aan de pols gehouden wordt.

Het aantal deelnemers naar soort organisatie en regio bij de laatste meting is te zien in Tabel 3.1 en Figuur 3.1). De non-respons per regio is niet te berekenen, omdat we in het adressenbestand niet over een regiocode beschikken.

Tabel 3.1 Het aantal aan de vacaturemeting deelnemende organisaties naar regio in meting oktober 2015

	Huisartsenposten	Huisartsenpraktijken	Gezondheidscentra
Noordwest	1	31	1
West	3	38	0
Zuidwest	1	36	1
Zuidoost	1	30	5
Oost	3	34	0
Noord	4	29	2
Midden	0	14	0
Landelijk oktober '15	13	212	9
Landelijk mei '15	14	360	11
Landelijk oktober '14	22	499	18
Landelijk juni '14	14	367	7
Landelijk februari '14	22	461	17

Figuur 3.1 Het aantal aan de vacaturemeting deelnemende organisaties per regio (meting oktober 2015)

3.3 De respons en representativiteit

De respons en het responspercentage naar soort voorziening is te zien in Tabel 3.2.

De huisartsenposten laten in de huidige meting een respons van 26% zien. Dit is van de verschillende groepen de hoogste deelname. De gezondheidscentra en de huisartsenpraktijken komen op 14% en 7%. Daarmee is de respons ten opzichte van de voorgaande meting over de hele linie gedaald.

Tabel 3.2 De respons naar categorie respondenten

	In bestand	Deelnemers oktober '15	Deelnemers mei '15	Deelnemers oktober '14	Deelnemers juni '14	Deelnemers februari '14
Huisartsenposten	50	13 (26%)	14 (28%)	22 (44%)	14 (28%)	22 (44%)
Huisartsenpraktijken	3227	212 (7%)	360 (11%)	499 (15%)	367 (11%)	461 (14%)
Gezondheidscentra	65	9 (14%)	11 (17%)	18 (28%)	7 (11%)	17 (26%)

De lagere respons betekent dat waar absolute aantallen gering zijn er voorzichtigheid in uitspraken geboden is. Het totaal aantal deelnemers van 234 laat op enkelvoudige variabelen zoals het percentage vacatures nog wel uitspraken toe.

Over de variabele duur van het vervullen van vacatures zal naar aanleiding van deze meting niet gerapporteerd worden. Deze variabele is uit twee onderdelen opgebouwd namelijk openstaande en vervulde vacatures en is daarmee gevoelig voor de grilligheid in uitkomsten vanwege de geringe aantallen respondenten.

4 De vacaturegraad

4.1 Inleiding

De vacaturegraad berekenen we door het aantal openstaande vacatures bij de functie van doktersassistent of praktijkondersteuner per 1 oktober 2015 te delen door het aantal werkzamen in de aan het onderzoek deelnemende organisaties.

De absolute aantallen over vacatures zijn te vinden in Bijlage 2. Daar zijn ook de gegevens in FTE's te vinden. We presenteren in dit hoofdstuk steeds alleen de gegevens in personen.

We gaan eerst in op de vacaturegraad bij de doktersassistenten per oktober 2015. Vervolgens komen de praktijkondersteuners aan bod. Daarna besteden we aandacht aan de trendmatige ontwikkeling.

4.2 De vacaturegraad bij doktersassistenten

4.2.1 De meting van oktober 2015

Tabel 4.1 laat de uitkomsten naar soort voorziening en regio zien. Landelijk is de vacaturegraad met 2,8% gedaald ten opzichte van de vorige meting. Dat heeft te maken met een seizoenseffect. Het niveau wijkt nauwelijks af van dat in oktober 2014, net zo min als beide uitkomsten in mei/juni veel verschillen. In hoofdstuk 7 zullen we zien dat mei/juni traditioneel de maand is met het hoogste vacaturepercentage.

Doorgaans wordt 2-3% vacatures normaal geacht voor een goed functionerende arbeidsmarkt. De score nu ligt landelijk gezien met 2,8% op dat niveau.

Figuur 7.1 in hoofdstuk 7 toont wat beter hoe deze meting zich verhoudt tot de zestien eerder gehouden metingen.

Tabel 4.1 Het percentage vacatures (vacaturegraad) bij doktersassistenten naar soort praktijk en regio oktober 2015¹

	Huis- artsen- posten	Huis- artsen- praktij- ken	Ge- zond- heids- centra	Totaal okto- ber '15	Totaal mei '15	Totaal okt '14	Totaal jun '14	Totaal feb '14
Noordwest	0,0	1,7	2,2	1,7	1,4	1,9	5,0	1,9
West	5,7	3,1	-	4,5	8,2	2,6	3,3	2,3
Zuidwest	0,0	4,8	0,0	3,1	5,5	3,9	5,6	3,8
Zuidoost	10,3	0,7	0,0	2,0	4,7	2,3	6,7	0,3
Oost	3,9	1,2	-	3,0	3,0	2,9	2,7	3,0
Noord	2,2	1,9	5,6	2,3	1,7	1,0	2,0	1,4
Midden	-	6,7	-	6,7	2,7	2,0	0,9	1,4
Landelijk oktober '15	3,3	2,4	2,0	2,8				
Landelijk mei '15	4,9	3,7	6,6		4,4			
Landelijk oktober '14	1,9	2,9	0,8			2,4		
Landelijk juni '14	2,9	4,3	5,8				3,8	
Landelijk februari '14	1,4	2,4	2,7					2,0

¹ - geen waarneming

De vacaturegraad is met 2,0% het laagst bij de gezondheidscentra. Bij de huisartsenposten bedraagt de vacaturegraad 3,3% en bij de huisartsenpraktijken 2,4%. De onderlinge verschillen zijn gering te noemen.

Wanneer we de regionale verschillen bekijken dan zien we ten opzichte van voorgaande metingen een soms wat grillig patroon. In Tabel 4.1 is te zien dat het hoogste percentage openstaande vacatures zich voordoet in de regio's Midden en West. De andere regio's laten gematigde vacaturepercentages zien.

4.2.2 Het absolute aantal vacatures bij doktersassistenten per regio

Om een idee te krijgen van de orde van grootte in absolute aantallen vacatures per regio hebben we een raming gemaakt van het aantal werkzame doktersassistenten per regio. Deze is wat betreft huisartsenpraktijken opgebouwd uit PFZW-gegevens uit het Arbeidsonderzoek van 2009 en wat betreft de gezondheidscentra en huisartsenposten gebaseerd op het gemiddeld aantal werkzame doktersassistenten per type voorziening uit dit onderzoek. Vervolgens zijn de gevonden percentages openstaande vacatures van de laatste drie metingen hierop toegepast.

Tabel 4.2 Raming van het aantal werkzame doktersassistenten in de drie huisartsenvoorzieningen en het aantal vacatures in oktober 2015

	Werkzaam	Vacatures
Noordwest	3500	60
West	2800	130
Zuidwest	2700	80
Zuidoost	2700	50
Oost	2400	70
Noord	2500	60
Midden	1700	110
Totaal	17900	540

Van de totaal 540 vacatures vinden we bijna twee derde terug in de regio's Zuidwest, West en Midden.

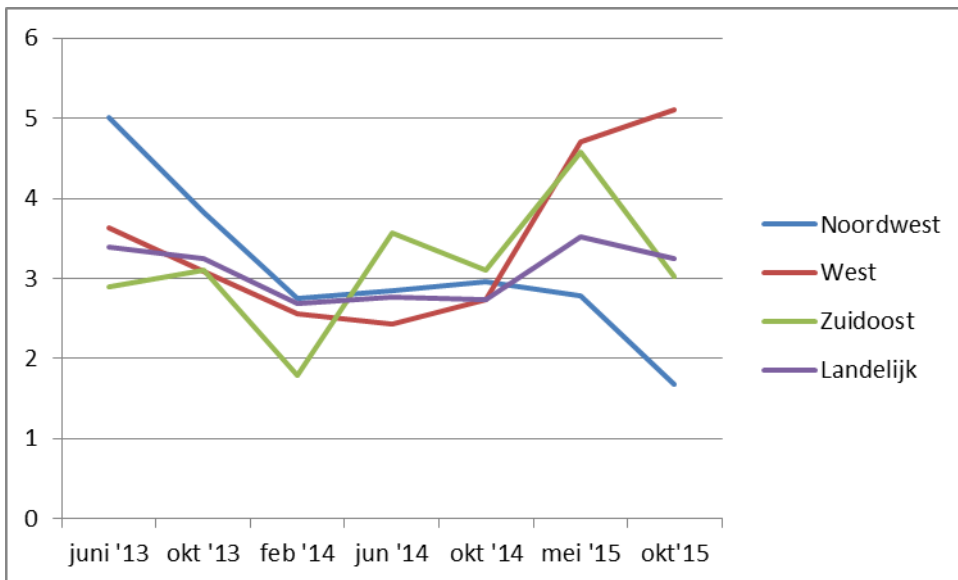
4.2.3 De ontwikkeling van het vacaturepercentage

Wat is de trend in de regio's? Zijn er verschillen in de ontwikkeling van het aandeel vacatures? Uit de gegevens van Tabel 4.1 kunnen we dat niet direct afleiden. Er is zoals eerder gesteld soms sprake van een wat grillig verloop. Omdat we inmiddels zeventien metingen achter de rug hebben kunnen we een voortschrijdend gemiddelde van het percentage vacatures maken. Zo "neutraliseren" we uitschieters vanwege een gering aantal waarnemingen. We berekenen dit voortschrijdend gemiddelde door voor elk tijdstip het gemiddelde van de laatste drie metingen te berekenen. Hiermee neutraliseren we ook eventuele seizoensinvloeden.

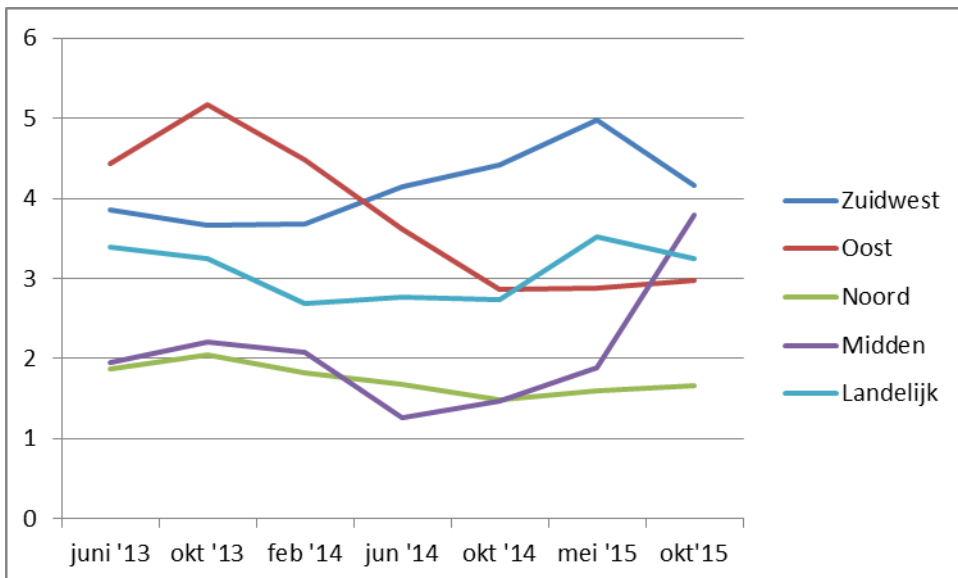
Figuur 4.1 en Figuur 4.2 laten zien dat het landelijk voortschrijdend gemiddelde een geleidelijke daling laat zien. De meeste regio's volgen in grote lijnen dit beeld. De uitkomsten van de regio's zijn in twee figuren weergegeven omdat anders de onderlinge verschillen niet meer te zien zijn. Elke figuur bevat dus andere regio's.

Is de landelijke daling tamelijk gelijkmatig, bij veel regio's zien we op enig moment een korte stijging in de vacaturegraad, maar voegt men zich daarna weer in de landelijke overwegend dalende tendens. In veel gevallen is er in oktober 2015 sprake van een daling, die grotendeels het gevolg is van een seizoenseffect.

Figuur 4.1 Het voortschrijdende gemiddelde (op basis van drie metingen) vacaturegraad naar regio in % (a)

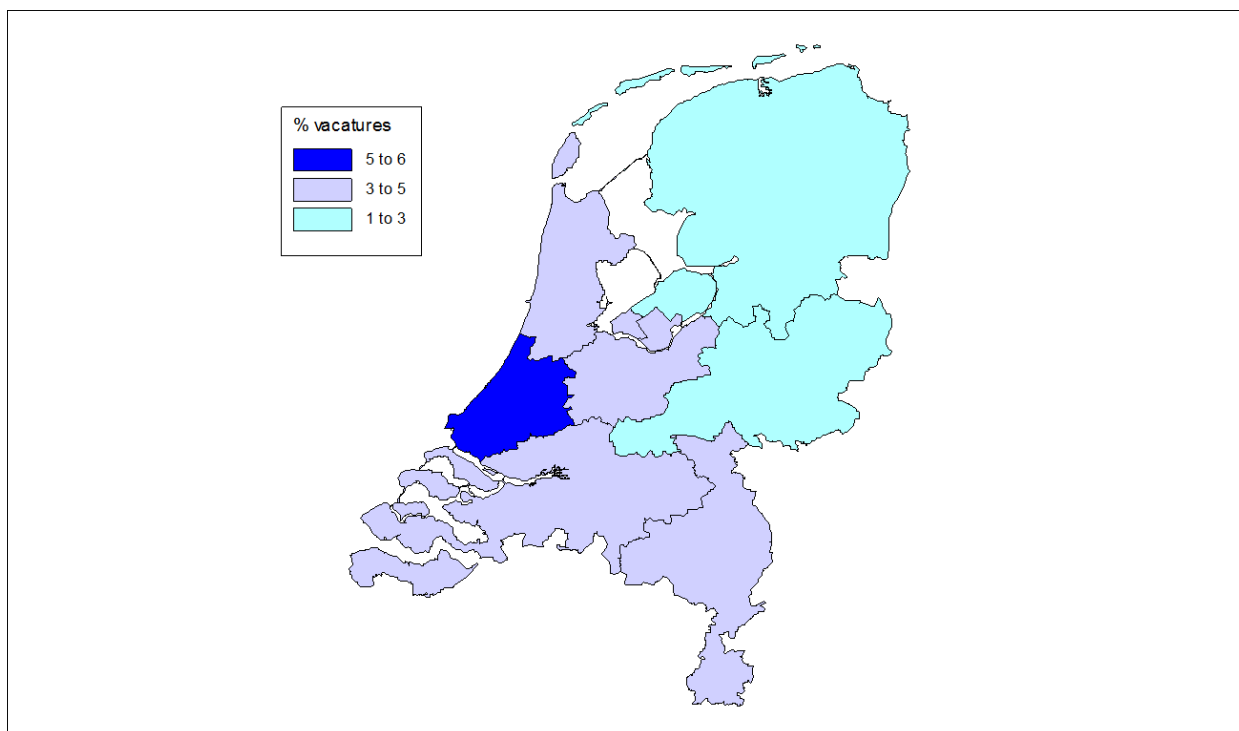

Figuur 4.2 Het voortschrijdende gemiddelde (op basis van drie metingen) vacaturegraad naar regio in % (b)

Figuur 4.3 laat tenslotte in kaartvorm de situatie per regio per mei 2015 zien gebaseerd op het voortschrijdend gemiddelde van 3 metingen.

Figuur 4.3 Het percentage openstaande vacatures per regio per mei 2015 (gebaseerd op voortschrijdend gemiddelde van 3 metingen)

Er is een analyse gemaakt van de uitkomsten over alle zeventien metingen. Daaruit komt naar voren dat de drie westelijke regio's en oost gemiddeld een hoger vacaturepercentage kennen. Alleen in de regio West is er geen sprake van een dalende trend: het niveau blijft relatief hoog (zie Tabel 4.3). De enige andere regio waar geen sprake is van een dalende trend is Zuidoost, maar deze kent al een relatief laag percentage niveau. Alle overige regio's laten net als landelijk in de periode 2010-2015 een dalende trend zien.

Tabel 4.3 Het regionale vacaturepercentage in de periode 2010-2015 t.o.v. landelijk en de trend daarin

	Positie t.o.v. gemiddelde.	Trend
Noordwest	+	dalend
West	+	gelijk
Zuidwest	+	dalend
Zuidoost	-	gelijk
Oost	+	dalend
Noord	-	dalend
Midden	0	dalend
Landelijk	0	dalend

4.3 De vacaturegraad bij praktijkondersteuners

In eerste instantie heeft de vacaturemeting zich beperkt tot doktersassistenten en sinds de meting van juni 2013 zijn POH's-somatiek en in februari 2014 POH's-Ggz toegevoegd.

Bij de doktersassistenten is gevraagd naar het aantal dat in loondienst is. Bij de POH's is de vraag gesteld hoe groot het aantal werkzamen (in loondienst, gedetacheerd of als zelfstandige) is.

De vacaturegraad bij de praktijkondersteuners somatiek bedraagt in oktober 2015 4,3%. Dat is ruim hoger dan bij de doktersassistenten die op dat moment op 2,8% uitkomen, maar lager dan bij de laatste drie metingen. Dit wijst op licht tekort: doorgaans wordt 2-3% normaal geacht voor een goed functionerende arbeidsmarkt.

Bij alle metingen sinds februari 2014 zagen we dat vrijwel alle regio's hoog scoren. Bij de laatste meting beperkt zich dat tot Zuidwest en Oost.

In de huisartsenposten komen POH's verhoudingsgewijs minder vaak voor en vallen er dus weinig vacatures.

Tabel 4.4 De vacaturegraad van praktijkondersteuners somatiek in %

	Juni '13	Oktober '13	Februari '14	Juni '14	Oktober '14	Mei '15	Oktober '15
Noordwest	9,3	5,2	4,3	6,8	8,6	3,8	1,6
West	5,7	10,5	8,6	7,4	6,8	5,4	4,5
Zuidwest	4,3	6,1	7,3	7,1	6,1	6,5	10,2
Zuidoost	1,2	1,5	3,8	5,7	5,3	3,1	1,5
Oost	6,3	6,7	9,6	10,0	4,7	14,7	5,6
Noord	1,5	9,9	5,5	7,0	6,4	3,8	4,8
Midden	4,6	10,9	7,4	4,7	11,4	5,7	0,0
Landelijk	4,3	6,7	6,6	7,1	6,9	6,0	4,3
Huisartsenposten	0	0	0	0	0	2,1	-
Huisartsenpraktijken	4,5	7,2	6,7	7,5	7,1	6,2	4,5
Gezondheidscentra	5,0	6,8	6,1	0 ²	5,9	7,7	2,5

De vacaturegraad bij POH-ggz ligt inmiddels lager dan dat van somatiek (zie Tabel 4.4). Tussen oktober 2014 en mei 2015 halveerde het percentage openstaande vacatures. Tussen mei 2015 en oktober 2015 vond dat wederom plaats. Alleen de regio's Oost en Midden laten een stijging zien. De vacaturegraad was echter in mei 2015 daar erg laag.

² In de laatste meting was het aantal deelnemende gezondheidscentra gering.

Tabel 4.5 De vacaturegraad van praktijkondersteuners ggz in %

	feb'14	juni'14	Oktober '14	Mei'15	Oktober '15
Noordwest	14	24	10	6	2
West	16	22	13	6	2
Zuidwest	23	32	18	13	3
Zuidoost	20	17	25	10	2
Oost	18	5	7	3	6
Noord	11	10	10	5	0
Midden	26	39	22	2	7
Landelijk	18	18	14	7	3

4.4 Een vergelijking met andere beroepen

Is het percentage vacatures bij doktersassistenten en praktijkondersteuners hoog? Economie breed bedraagt de meest recente vacaturegraad 1,7% (CBS Statline 3e kwartaal 2015). Voor de sector Zorg en Welzijn bedroeg dat percentage op dat moment zelfs maar 1,2%.

Hoewel de meting van het CBS niet helemaal vergelijkbaar is met die van dit onderzoek, geeft de orde van grootte van het verschil wel aan dat de vacatureproblematiek bij doktersassistenten en bij praktijkondersteuners meer dan gemiddeld (op de arbeidsmarkt) speelt.

Op de arbeidsmarkt van doktersassistenten en praktijkondersteuners is er derhalve sprake van meer dynamiek dan elders. De personeelsvoorziening vraagt dus verhoudingsgewijs meer tijd en energie. Het verschil met de rest van de arbeidsmarkt is wel veel minder geworden dan in het verleden.

5 Het vervullen van vacatures

5.1 Inleiding

De vacatures die ontstaan kunnen op verschillende wijzen weer verdwijnen. De meest voorkomende is dat er iemand anders aangetrokken wordt. Over wie er aangetrokken wordt gaat het volgende hoofdstuk. Dit hoofdstuk gaat over de vraag of de vacature vervuld is. Daarnaast kan de vacature opgelost worden door anderen meer te laten werken of soms door het werk anders te organiseren.

We gaan nu eerst in op de uitkomsten van de doktersassistenten. Daarna komen de POH's weer aan bod.

5.2 Doktersassistenten

5.2.1 De vervallen vacatures

Tabel 5.1 laat zien dat nog geen een op de zeven van de in het afgelopen vier maanden opengepaste vacatures zijn ingevuld op een andere wijze dan door het aannemen van een nieuwe medewerker. Dat is veel minder dan in de meeste voorgaande metingen toen een kwart van de vacatures van de voorafgaande maanden kwam te vervallen door herschikking met andere medewerkers. Alleen de meting van februari 2014 scoort met een zesde ook laag. Waarschijnlijk heeft dat te maken met het toen net als nu geldende lagere vacaturepercentage dan in andere jaren.

Tabel 5.1 Het % in de afgelopen vier maanden vervallen vacatures bij doktersassistenten

	Huis- artsen- posten	Huis- artsen- praktij- ken	Ge- zond- heids- centra	Totaal okto- ber '15	Totaal mei '15	Totaal okt '14	Totaal jun '14	Totaal feb '14
Noordwest	0,0	16,7	-	14,3	30,4	20,0	30,8	13,8
West	0,0	11,1	-	4,8	13,6	26,7	38,6	11,9
Zuidwest	0,0	20,0	50,0	21,4	11,5	11,4	18,8	15,4
Zuidoost	0,0	20,0	-	18,2	18,8	17,1	21,7	19,0
Oost	0,0	20,0	-	16,7	16,7	22,9	17,9	20,6
Noord	0,0	0,0	-	0,0	5,6	9,1	5,6	21,4
Midden	-	33,3	-	33,3	48,6	34,7	25,0	12,5
Landelijk oktober '15	0,0	18,9	50,0	13,1				
Landelijk mei '15	28,3	21,1	0,0		21,6			
Landelijk oktober '14	20,5	22,1	25,0			21,8		
Landelijk juni '14	27,1	25,2	0,0				25,2	
Landelijk februari '14	7,6	20,8	14,3					16,0

Doktersassistenten werken vaak in deeltijd (Verijdt en van der Windt, 2009). Dit geeft de mogelijkheid om andere assistenten te vragen meer uren te gaan werken als er gaten opgevuld moeten worden. Navraag leert dat 20% van de vervallen vacatures op deze manier wordt ingevuld (Tabel 5.2). Maar ook door invallers / waarnemers i.v.m. ziekte of zwangerschap worden de vrijgekomen uren overgenomen (10%). Deze uitkomsten komen grotendeels overeen met die van eerdere metingen.

Tabel 5.2 De redenen voor het vervallen van vacatures³

	Aantal	%
Uitbreiding uren reeds werkzame DA('s)	2	20
Uitbreiding uren andere medewerker(s) bijv.: POH	1	10
Invalliers / waarneming i.v.m. ziekte of zwangerschap	1	10
Stagiaire in dienst genomen	3	30
Anders	3	30
Totaal	10	100

5.3 De Praktijkondersteuners Huisartsen

Bij de praktijkondersteuners somatiek vervallen maar weinig vacatures. In de periode juni-oktober 2015 kwam één op de twaalf te vervallen. Bij de doktersassistenten bedroeg dit aandeel in dezelfde periode één op zeven. De reden van het vervallen is in de meeste gevallen dat reeds werkzame praktijkondersteuners meer gaan werken. Overigens gaat het om kleine absolute aantallen zoals Tabel 5.3 laat zien.

Tabel 5.3 De reden van het vervallen van een vacature in de afgelopen drie maanden (gebaseerd op vijf metingen) bij POH-somatiek

	Aantal	%
Uitbreiding uren reeds werkzame POH('s)	9	60
Uitbreiding uren andere medewerker(s) bijv.: DA	1	7
Invalliers / waarneming i.v.m. ziekte of zwangerschap	2	13
Herstel zieke of zwangerschapsverlof voorbij	2	13
Stagiaire in dienst genomen	1	7
Totaal	15	100

³ In de vraagstelling was ook een categorie anders opgenomen. Een deel van de antwoorden vormden geen verklaring voor de vraag, het overig deel kon ondergebracht worden bij de voorgeprogrammeerde categorieën.

6 Wie vervullen de vacatures?

De omvang van het aantal bestaande vacatures is uiteraard interessant, maar minstens zo interessant is de wijze waarop vacatures vervuld zijn. Waar degenen vandaan komen die de vacatures vervullen is onder meer van belang in verband met wervingsactiviteiten en de positionering als werkgever.

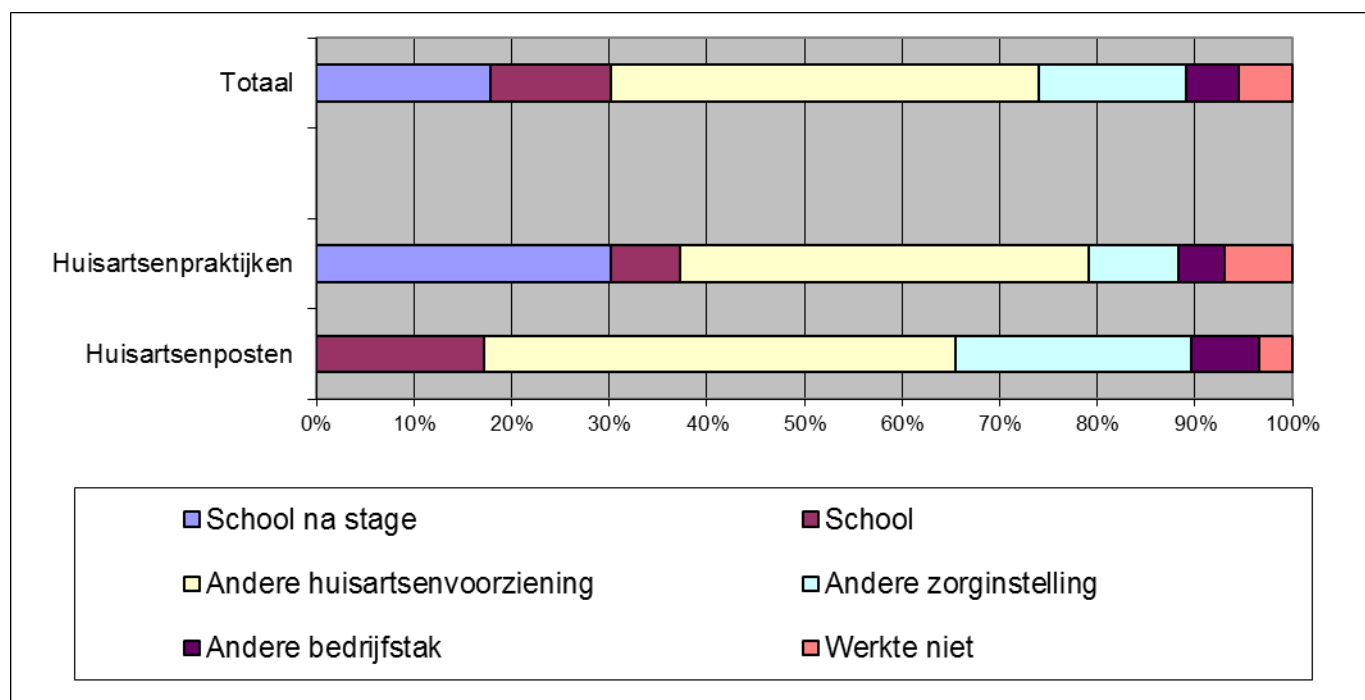
Ook hier besteden we eerst aandacht aan de doktersassistenten en daarna aan de POH's.

6.1 De doktersassistenten

In Figuur 6.1 en Tabel 6.1 laten we zien door wie de vacatures voor doktersassistent van de afgelopen vier maanden zijn opgevuld. 30% van de nieuwe medewerkers komt van de schoolbanken (waarvan 18% na een eerdere stage bij dezelfde praktijk en 12% zonder eerdere stage) en 44% komt van een andere huisartsenvoorziening. Andere zorginstellingen zijn in 15% van de gevallen leverancier

In de zuidelijke regio's worden relatief vaak schoolverlaters aangetrokken nadat ze eerder een stage hadden gelopen bij dezelfde werkgever.

Figuur 6.1 Herkomst van personen op de ingevulde vacature in %

Het aantrekkingspatroon varieert naar soort voorziening. Evenals voorgaande metingen trekken met name huisartsenposten veel nieuwe medewerkers uit andere huisartsenvoorzieningen en andere zorginstellingen aan. Gezondheidscentra⁴ en huisartsenpraktijken trekken juist veel schoolverlaters aan (zie Figuur 6.1). In meer dan de helft van de gevallen liep de schoolverlater eerder stage bij de huidige werkgever.

⁴ Bij de meting van oktober 2015 is het aantal vervulde vacatures in gezondheidscentra te beperkt om uitkomsten te presenteren.

Tabel 6.1 Herkomst van personen op de ingevulde vacature in % (laatste kwartaal)

	School		Andere huisartsen-voorziening	Andere zorg-instelling	Andere bedrijfstak	Werkte niet	Totaal
	Na eerdere stage	Zonder eerdere stage					
Noordwest	17	0	83	0	0	0	100
West	10	25	40	20	0	5	100
Zuidwest	27	9	9	18	27	9	100
Zuidoost	44	0	33	11	0	11	100
Oost	20	10	50	10	10	0	100
Noord	8	15	46	23	0	8	100
Midden	0	0	100	0	0	0	100
Landelijk oktober '15	18	12	44	15	5	5	100
Landelijk mei '15	18	14	33	21	2	11	99
Landelijk oktober '14	15	12	41	22	3	6	100
Landelijk juni '14	13	13	41	23	6	3	99
Landelijk februari '14	13	11	42	21	7	5	99

De herkomst kan zoals we eerder zagen enige seizoensinvloed ondervinden. Ook toevalsfactoren kunnen een rol spelen. Tabel 6.2 geeft om die reden nogmaals de percentages weer zoals gemeten over de laatste drie metingen. In de regio Midden is de concurrentie tussen huisartsen-voorzieningen het grootst: 70% van de nieuw aangetrokken medewerkers is afkomstig van een andere huisartsenvoorziening.

Tabel 6.2 Herkomst van personen op de ingevulde vacature oktober 2015 (in %)

	School		Andere huisartsen-voorziening	Andere zorg-instelling	Andere bedrijfstak	Werkte niet	Totaal
	Na eerdere stage	Zonder eerdere stage					
Noordwest	14	5	62	7	5	7	100
West	10	18	43	25	2	2	100
Zuidwest	18	18	24	19	11	10	100
Zuidoost	33	9	43	9	0	5	100
Oost	11	14	48	22	4	3	100
Noord	21	13	38	12	8	7	100
Midden	4	16	70	9	1	1	100
Landelijk oktober '15	15	14	45	16	4	5	100

Van de nieuwe medewerkers is 91% in het bezit van specifiek het diploma voor doktersassistent (Tabel 6.3).

Overigens zijn veel van degenen die aangetrokken worden zonder diploma daar wel voor in opleiding en hebben al een medische achtergrond bv. een verpleegkunde opleiding.

Tabel 6.3 Het percentage door gediplomeerde doktersassistenten vervulde vacatures

	Huis- artsen- posten	Huis- artsen- praktij- ken	Ge- zond- heids- centra	Totaal okto- ber '15	Totaal mei '15	Totaal okt '14	Totaal jun '14	Totaal feb '14
Noordwest	100	100	-	100	88	84	71	88
West	75	88	-	80	100	94	71	89
Zuidwest	100	75	100	82	52	74	88	73
Zuidoost	100	100	-	100	85	76	94	88
Oost	100	88	-	90	93	78	94	85
Noord	100	100	-	100	94	100	100	95
Midden	-	100	-	100	89	91	100	96
Landelijk oktober '15	90	91	100	91				
Landelijk mei '15	79	100	95		86			
Landelijk oktober '14	90	100	71			85		
Landelijk juni '14	100	86	100				87	
Landelijk februari '14	87	100	87					88

6.2 De praktijkondersteuners-somatiek

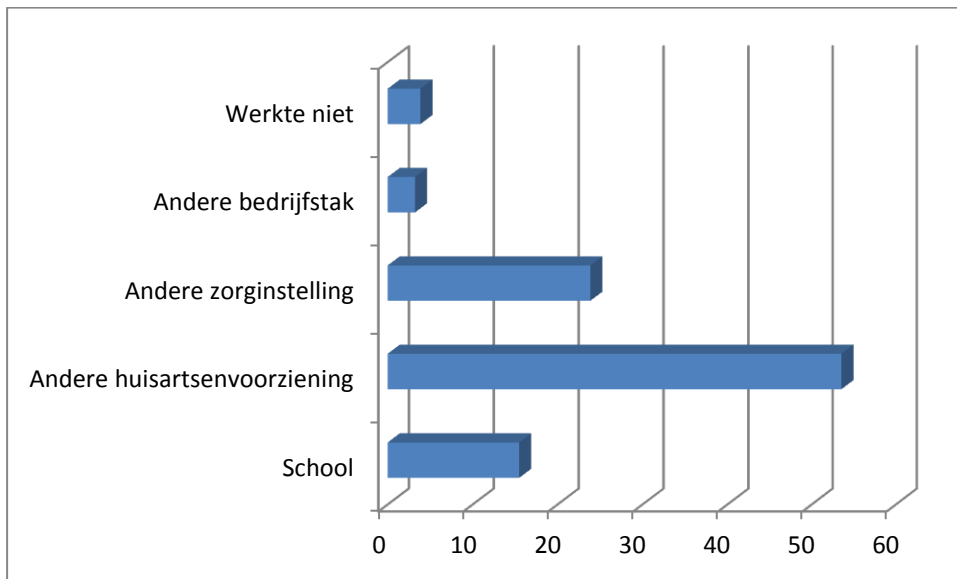
De nieuw aangetrokken POH's komen verhoudingsgewijs veel uit andere zorginstellingen of andere huisartsenvoorziening (Tabel 6.4). 15% is direct uit de schoolbanken afkomstig.

Men dient te bedenken dat het hier alleen POH's betreft die een vacature vervullen, dus van werkgever veranderen. Degenen die al in een praktijk werkzaam zijn en dan een opleiding gaan volgen vallen hier dus buiten.

Tabel 6.4 De herkomst van POH's in % (vijf metingen 2014-15)

School	15
Andere huisartsenvoorziening	54
Andere zorginstelling	24
Andere bedrijfstak	3
Werkte niet	4
Totaal	100
	N = 155

Figuur 6.2 De herkomst van POH's in % (vijf metingen)

Van de nieuw aangetrokken POH's in huisartsenpraktijken was 87% gediplomeerd als praktijkondersteuner bij in diensttreding.

Overigens zijn veel van degenen die aangetrokken worden zonder diploma daar wel voor in opleiding en hebben al een medische achtergrond bv. een verpleegkunde opleiding. Verder speelt dat een opleiding buiten het dagonderwijs om vaak een relatief grote investering vraagt voor een individuele werknemer. In zo'n geval neemt de werkgever dat geheel of gedeeltelijk voor zijn rekening.

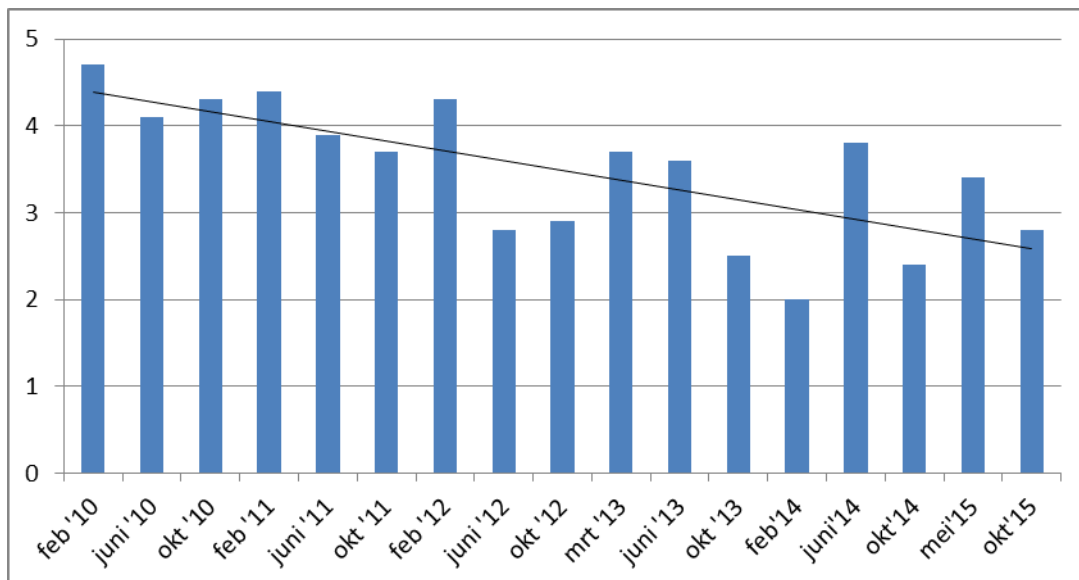
7 De trend

7.1 Bij doktersassistenten

In dit hoofdstuk gaan we beknopt na welke trends we bij doktersassistenten kunnen onderscheiden. Voor POH's is dat ook, maar in mindere mate mogelijk vanwege het feit dat er sprake is van een beperkter aantal metingen.

In februari 2014 was het percentage vacatures bij doktersassistenten gedaald tot 2,0 (zie Figuur 7.1). Dat is het laagste van alle zeventien metingen sinds februari 2010. In mei 2015 was er weer sprake van een wat krappe arbeidsmarkt met 3,4%; in oktober bedroeg dit percentage 2,8. Doorgaans wordt 2-3% vacatures normaal geacht voor een goed functionerende arbeidsmarkt. Bekijken we de gehele tijdreeks (zie de trendlijn in de figuur) dan concluderen we dat er sprake is van afnemende krapte op de arbeidsmarkt, die wel beïnvloed wordt door seizoensinvloeden.

Figuur 7.1 Het percentage vacatures voor doktersassistenten 2010-2015

De oorzaak van de daling in het percentage openstaande vacatures is niet exact aan te geven op basis van alleen dit onderzoek. Veranderingen in de vraag naar doktersassistenten kunnen een rol spelen, maar ook veranderingen in het aanbod bijvoorbeeld de krimp in werkgelegenheid in andere branches in de zorgsector en de uitstroom uit het onderwijs. Over de laatstgenoemde veranderingen in aanbod hebben we aanvullende gegevens. Deze konden overigens ten opzichte van de vorige rapportage nog niet geactualiseerd worden. Nieuwe gegevens komen maar één keer per jaar beschikbaar.

Veranderingen in het aanbod

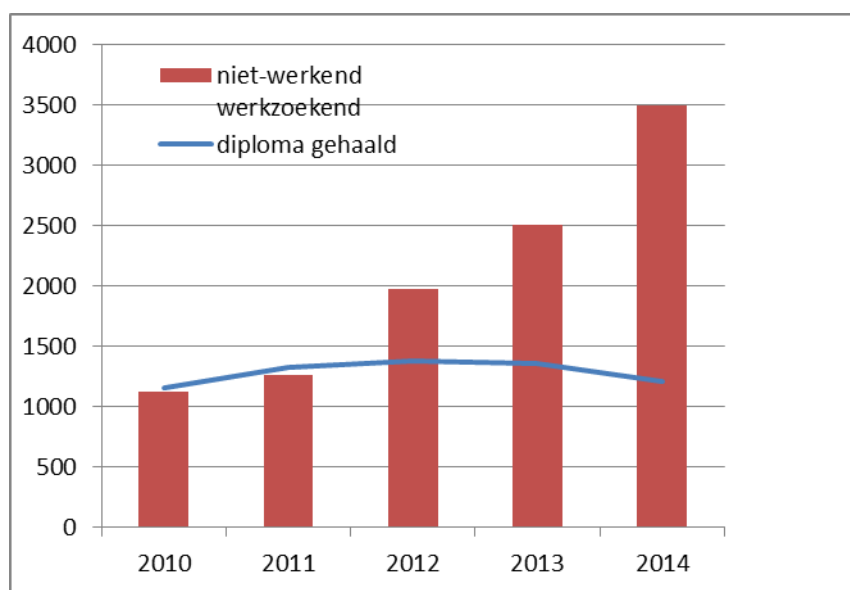
Over het gehele jaar bezien, wordt ongeveer 25-30% van de vervulde vacatures bezet door leerlingen die de opleiding tot doktersassistent afgerond hebben (zie Hoofdstuk 6).

Figuur 7.2 laat zien dat het aantal gediplomeerde doktersassistenten bij de ROC's in 2014 ten opzichte van 2012 en 2013 wat is afgenomen. Doorgaans gaat driekwart in de sector Zorg en Welzijn werken. Buiten de ROC's volgt een kwart een opleiding bij een particuliere opleiding (2014). De lijn (van diplomabehalers) geeft dus ongeveer het aanbod per jaar weer van degenen die een opleiding hebben voltooid.

Door deelname aan het Onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn beschikken we ook over gegevens over het aantal niet-werkende werkzoekenden, geregistreerd door het UWV. Daaruit komt naar voren dat dit aantal in 2014 ten opzichte van 2010 verdubbeld is en ook twee maal zo groot is als het aantal dat jaarlijks met een diploma uit de schoolbanken komt. De sterke toename heeft waarschijnlijk te maken met de krimp die zich in de intramurale gezondheidszorg in 2014 heeft voorgedaan.

Getuige Tabel 6.1 profiteren de eerstelijns voorzieningen al iets van dit extra aanbod: in mei nam het aandeel niet werkenden voor indiensttreding aanzienlijk toe. In oktober zijn het vooral schoolverlaters die instromen.

Figuur 7.2 Het aantal gediplomeerden en het aantal niet-werkende werkzoekenden

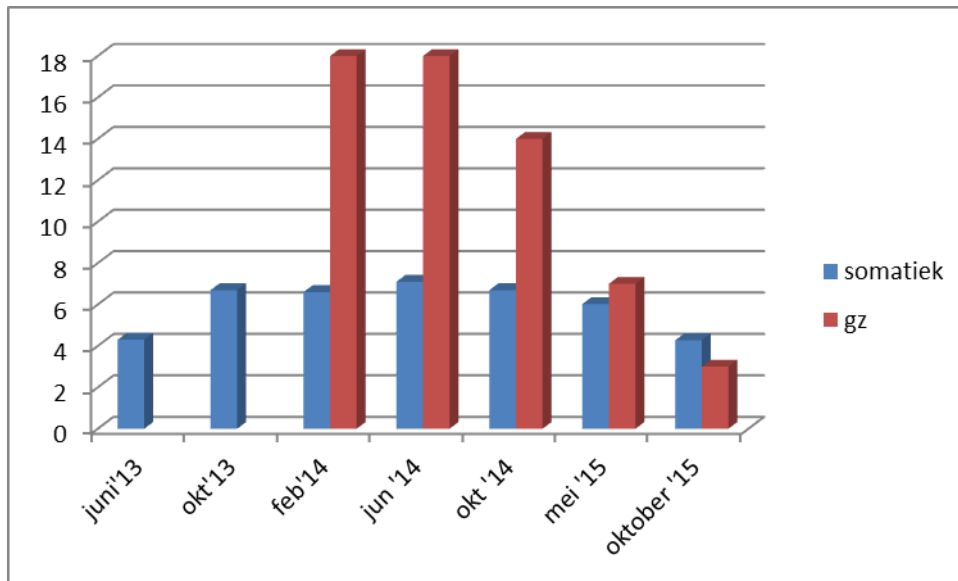
Bron: DUO en UWV

De verwachting is dat de komende tijd het aanbod op de arbeidsmarkt van doktersassistenten zich verder verruimt. De instroom in de MBO-opleidingen was in 2011-2014 hoger dan in 2010 en de krimp in werkgelegenheid in de intramurale zorg is nog niet achter de rug, hetgeen betekent dat een deel van de daar werkzame doktersassistenten emplooi zullen zoeken bij de eerste lijnsvoorzieningen.

7.2 De trend bij POH's

Figuur 7.3 laat de trendmatige ontwikkeling bij de POH's zien.

Figuur 7.3 Het percentage vacatures voor POH's somatiek, ggz vanaf feb'14)

De arbeidsmarkt voor de POH-ggz week oorspronkelijk sterk af van die van de POH-somatiek. Bij de POH-ggz speelt dat er sprake is van een sterke groei in korte tijd: weliswaar lukt het om veel vacatures te vervullen en vergt dat niet zo veel tijd, maar het aantal is dermate groot dat er toch een groot aantal onvervulde vacatures resteert.

Bij de POH-somatiek lijkt de arbeidsmarkt in de loop der tijd krap te blijven. Bij POH-ggz zien we bij de laatste meting dat het percentage openstaande vacatures sterk is teruggelopen. De vervulling van vacatures lijkt gemakkelijker te gaan dan bij POH-somatiek. Dat is mogelijk een gevolg van het feit dat bij de POH-ggz vaak een detachingsconstructie wordt gekozen. Dat kan een goede oplossing zijn voor de snelle vervulling van vacatures, maar heeft in andere opzichten mogelijk minder gunstige gevolgen.

Bijlage 1 Vragenlijst

In de vragenlijst komen de volgende vragen aan de orde:

- Hoeveel doktersassistenten zijn bij u in loondienst (aantal en FTE's)?
- Hoeveel vacatures (functies) heeft u op dit moment? Om hoeveel FTE's gaat het?
- Hoeveel vacatures voor doktersassistent heeft u de afgelopen vier maanden vervuld? En zijn er vacatures komen te vervallen? Wat is daarvan de reden?
- Door wie zijn de vacatures opgevuld?

De nieuwe medewerker komt vanuit één van de volgende situaties:

- Heeft geen diploma doktersassistent en
- Heeft wel een diploma en
  - Komt van school (met of zonder stage bij deze werkgever)
  - Komt vanuit een andere huisartsenvoorziening
  - Komt vanuit een andere zorginstelling
  - Komt vanuit een andere bedrijfstak
  - Werkte hiervoor niet
- De vacature is vervallen

(In de vraagstelling wordt tevens meegenomen of men al een functie als doktersassistent vervulde).

- Hoeveel POH's (somatic/ggz)⁵ zijn bij u werkzaam (in loondienst, gedetacheerd of als zelfstandige) (aantal en FTE's)?
- Hoeveel vacatures (functies) heeft u op dit moment? Om hoeveel FTE's gaat het?
- Hoeveel vacatures voor POH's heeft u de afgelopen vier maanden vervuld? En zijn er vacatures komen te vervallen? Wat is daarvan de reden?
- Door wie zijn de vacatures opgevuld?

De nieuwe medewerker komt vanuit één van de volgende situaties:

- Heeft geen diploma POH en
- Heeft wel een diploma en
  - Komt van school (met of zonder stage bij deze werkgever)
  - Komt vanuit een andere huisartsenvoorziening
  - Komt vanuit een andere zorginstelling
  - Komt vanuit een andere bedrijfstak
  - Werkte hiervoor niet
- De vacature is vervallen

(In de vraagstelling wordt tevens meegenomen of men al een functie als POH vervulde).

Met de antwoorden op deze vragen stellen wij deze rapportage op waarin aan de volgende onderdelen aandacht besteed wordt:

- Hoe ontwikkelt het aantal vacatures voor doktersassistenten zich landelijk, regionaal en naar soort voorziening?
- Hoe ontwikkelt zich de duur dat een vacature openstaat?
Dit kan door het aantal vervulde en openstaande vacatures met elkaar in verband te brengen (Statline CBS, 2009 e.v).
- Hoe verhoudt de vacaturesituatie bij doktersassistenten zich met andere beroepen?

---

⁵ Eerst worden de vragen over POH-somatic gesteld; vervolgens die over POH-ggz.

We maken hierbij een vergelijking met CBS gegevens over alle beroepsgroepen in ons land.

- Hoe worden de vacatures opgevuld?

Belangrijk is of men gediplomeerden aantrekt of niet. Verder is van belang wat de achtergrond van de nieuwe medewerkers is: komt men van een andere praktijk of net uit de schoolbanken. Dit geeft een aardige actueel beeld van het aanbod op de arbeidsmarkt.

Bijlage 2 Uitkomsten in absolute aantallen en FTE's

Doktersassistenten

Tabel B 2.1 laat het aantal openstaande vacatures bij de functie van doktersassistent per 1 oktober 2015 zien. Bij de in totaal 234 respondenten was er sprake van in totaal 52 vacatures die in oktober 2015 openstonden. Hiervan waren er 28 bij de huisartsenposten, 3 bij de gezondheidscentra en 21 bij huisartsenpraktijken.

Bij vergelijkingen in de tijd moet men voor een totaalbeeld rekening houden met verschillen in respons. Hier gaat het er om een verantwoording van de gemeten aantallen te geven.

Tabel B 2.1 Het aantal openstaande vacatures naar regio en voorziening

	Huisart- artsen- sen- posten	Huisart- sen- praktij- ken	Gezond- heids- centra	Totaal okto- ber '15	Totaal mei '15	Totaal okt '14	Totaal jun '14	Totaal feb '14
Noordwest	0	2	2	4	7	10	11	9
West	11	5	.	16	23	11	13	14
Zuidwest	0	6	0	6	18	19	21	15
Zuidoost	3	1	0	4	11	12	18	1
Oost	4	2	.	6	35	12	7	11
Noord	10	2	1	13	11	5	10	10
Midden	.	3	.	3	11	9	1	6
Landelijk oktober '15	28	21	3	52				
Landelijk mei '15	52	53	11		116			
Landelijk oktober '14	23	53	2			78		
Landelijk juni '14	22	56	3				81	
Landelijk februari '14	18	41	7					66

Het aantal gemeten vacatures laat in de metingen van mei/ juni de laatste twee jaar een piek zien.

Tabel B 2.2 laat zien hoeveel FTE's met de vacatures gemoed zijn. Totaal gaat het om 22,2 FTE; 10,3 FTE staan open bij de huisartsenposten, 2,0 in de gezondheidscentra en 9,9 bij de huisartsenpraktijken.

Tabel B 2.2 Het aantal openstaande vacatures in FTE's

	Huisart- senpos- ten	Huisart- sen- praktij- ken	Gezond- heids- centra	Totaal okto- ber '15	To- taal mei '15	Totaal okt '14	To- taal jun '14	To- taal feb '14
Noordwest	0,0	1,0	1,3	2,3	4,3	4,4	21,1	5,8
West	4,8	2,7	.	7,5	13,9	5,1	4,8	9,8
Zuidwest	0,0	2,8	0,0	2,8	7,2	6,9	10,8	5,3
Zuidoost	0,7	0,6	0,0	1,3	6,2	5,3	8,7	0,3
Oost	1,2	0,9	.	2,1	4,5	5,4	4,1	3,4
Noord	3,6	0,6	0,7	4,9	4,8	2,2	4,7	3,7
Midden	.	1,4	.	1,4	0,2	3,0	0,5	1,7
Landelijk oktober '15	10,3	9,9	2,0	22,2				
Landelijk mei '15	8,5	53,7	3,2		41,1			
Landelijk oktober '14	12,4	41,6	1,4			32,2		
Landelijk juni '14	5,1	55,6	1,5				54,5	
Landelijk februari '14	13,2	62,4	2,7					29,9

Tabel B 2.3 geeft een beeld van het aantal vervulde vacatures vier maanden voorafgaand aan het moment van meten.

Tabel B 2.3 Het aantal vervulde vacatures naar regio en type huisartsenvoorziening

	Huisart- senpos- ten	Huisart- sen- praktij- ken	Gezond- heids- centra	Totaal okto- ber '15	To- taal mei '15	To- taal okt '14	To- taal jun '14	To- taal feb '14
Noordwest	1	5	0	6	16	32	18	25
West	12	8	-	20	19	33	27	37
Zuidwest	2	8	1	11	23	31	13	22
Zuidoost	1	8	0	9	13	29	18	17
Oost	2	8	-	10	15	27	23	27
Noord	11	2	0	13	34	20	17	22
Midden	-	4	-	4	18	32	3	28
Landelijk oktober '15	29	43	1	73				
Landelijk mei '15	38	86	14		138			
Landelijk oktober '14	66	120	18			204		
Landelijk juni '14	35	80	4				119	
Landelijk februari '14	61	99	18					178

Praktijkondersteuners-somatiek Huisartsenzorg

De tabellen B 2.4 en volgende geven soortgelijke informatie als voor de doktersassistenten, maar dan nu voor de POH-somatiek.

Tabel B 2.4 laat het aantal openstaande vacatures bij de functie van POH-somatiek per 1 oktober 2015 zien. Bij de in totaal 385 respondenten was er sprake van in totaal 16 vacatures die in oktober 2015 openstonden. Hiervan waren er geen bij de huisartsenposten en één bij de gezondheidscentra en 15 bij huisartsenpraktijken.

Bij vergelijkingen in de tijd moet men voor een totaalbeeld rekening houden met verschillen in respons. Hier gaat het er om een verantwoording van de gemeten aantallen te geven.

Tabel B 2.4 Het aantal vacatures bij POH (personen)

	Huis- artsen- sen- pos- ten	Huis- artsen- prak- tij- ken	Ge- zond- heids- cen- tra	Totaal oktober '15	Totaal mei '15	Totaal okt '14	Totaal jun '14	Totaal feb '14
Noordwest	0	1	0	1	6	12	5	6
West	0	3	.	3	5	9	6	10
Zuidwest	0	5	0	5	6	7	7	7
Zuidoost	0	1	0	1	3	7	5	4
Oost	0	4	.	4	14	6	8	11
Noord	0	1	1	2	3	5	5	5
Midden	.	0	.	0	3	10	2	6
Landelijk oktober '15	0	15	1	16				
Landelijk oktober '14	1	35	4		40			
Landelijk juni '14	0	52	4			56		
Landelijk februari '14	0	38	0				38	
Landelijk oktober '13	0	44	5					49

Tabel B 2.5 Het aantal vacatures bij POH (FTE)

	Huisart- senpos- ten	Huisart- sen- prak- tij- ken	Gezond- heidscen- tra	Totaal oktober '15	Totaal mei '15	Okt 14	Totaal jun '14	To- taal feb '14
Noordwest	0,0	0,6	0,0	0,6	3,0	5,7	3,1	3,2
West	0,0	0,6	.	0,6	2,9	4,3	3,1	4,2
Zuidwest	0,0	2,2	0,0	2,2	2,5	2,7	1,7	2,6
Zuidoost	0,0	0,1	0,0	0,1	1,1	2,9	2,7	2,3
Oost	0,0	1,3	.	1,3	8,4	2,3	4,7	5,3
Noord	0,0	0,4	0,8	1,2	0,6	2,0	2,3	1,9
Midden	.	0,0	.	0,0	1,6	5,5	0,5	3
Landelijk oktober '15	0,0	5,2	0,8	6,0				
Landelijk mei 2015	1,0	16,6	2,5		20,1			
Landelijk oktober '14	0,0	23,1	2,4			25,5		
Landelijk juni '14	0	23,1	2,4				18,1	
Landelijk februari '14	0	18,8	3,7					22,5

Tabel B 2.6 Het aantal vervulde vacatures in het afgelopen vier maanden

	Huisart- senpos- ten	Huisart- sen- praktij- ken	Ge- zond- heids- centra	Totaal oktober '15	Totaal mei '15	Totaal okt '14	Totaal jun '14	Totaal feb '14
Noordwest	0	0	0	0	5	7	8	5
West	0	3	-	3	6	14	7	6
Zuidwest	0	1	0	1	3	5	7	10
Zuidoost	0	2	1	3	5	6	2	2
Oost	0	2	-	2	6	3	8	10
Noord	0	1	1	2	4	4	6	4
Midden	-	0	-	0	1	3	3	7
Landelijk oktober '15	0	9	2	11				
Landelijk mei '15	0	24	6		30			
Landelijk oktober '14	0	39	3			42		
Landelijk juni '14	3	37	1				41	
Landelijk februari '14	0	39	5					44